

Conferéncia de premsa
« Òc pertot »
Diluns lo 15 de abriu de 2019

Que v'arremerciam per la vòsta preséncia tà la nosta conferéncia de premsa de diluns lo 15 d'abriu de 2019.

Libertat ! Movement de la Gaucha Revolucionària d'Occitània qu'amassa militant-a-s progressiste-a-s qui's pelejan entaus drets deu pòple occitan a decidir deu son avièner politic.

La lenga occitana que hè part de çò qui èm. En tant qu'occitan-a-s que lutam entà que los nostes drets d'utilizar l'occitan dens la vita vitanta sian arrespectats : qu'ei permor d'aquerò qu'orbim uei lo dia la campanha « Òc Pertot ». Aquera campanha que's deveré transformar en un collectiu ubèrt a tota e tots.

Que'vs presentam :

- 1) l'estrambòrd de la reconquista de la lenga /
L'enthousiasme de la reconquête de la langue
- 2) lo mesprètz de l'estat francés e de las institucions deu territòri /
le mépris de l'état français et des institutions territoriales
- 3) la campanha e çò que vam perpausar /
La campagne et ce que nous allons proposer
- 4) las revendicacions nostas
Nos revendications

I) **l'estrabòrd de la reconquista de la lenga /
*L'enthousiasme de la reconquête de la langue***

N'èm pas illuminats qui prenen lo combat tà la lenga occitana per un léser. Aqueste combat qu'ei lo rebat deu noste estacament populara a la lenga.

Aquera lenga qu'ei autant anciana com lo francés ; qu'èra lenga deus Trobadors. Jean Jaurés qu'averé volut que lo son ensenhament sia generalizat. Frederic Mistral, escrivan Occitan, qu'obtien lo prèmi de literatura en 1904. Qu'ei la lenga de mantuas expressions artisticas contemporanèus. Qu'ei parlada o compresa per haut o baish un tà dus milions de personas.

Aquera reconquista qu'ei la fruta de Hemnas e d'Òmis qui tribalhan, militan e se pelejan tot dia tà era.

A) ensenhament e formacion.

a) Las escòlas Calandretas.⁽³⁾
Les écoles Calandretas.

Desempuish 40 ans, las escòlas Calandretas qu'ensenhan en occitan.

Que representan 67 escòlasn 4 collègis, 1 licèu despartits suu territòri occitan.

3 894 mainats qu'i son escolarizat-da-s dab **223** regents e **mei de 300** emplegat-da-s non pas regents. Calandreta qu'amassa milièrs d'associatius.

En 2017, que s'i compta 10 escòlas e un collègi en Biarn.

b) Las classas bilingas

Suu territòri occitan, desempuish la refòrma de 2003 escòlas publicas que perpausan un ensenhament a paritat orària occitan-francés. Suus cinc despartaments aquitans que 1300 mainats inscriuts en bilinga deus quaus 600 son escolarizats en Biarn.

c) Cors entaus adultes e diplòmes de reconeishença

Lo Centre de Formacion Professionau en lenga e cultura occitana que perpausa cors deu ser taus adultes, formacions professionaus, certificacion CECRL.

Cors entaus adultes e diplòmes de reconeishença :
30 cors per setmana en Biarn tota l'annada.

B) Libes, Mèdias, produccions artisticas

Ràdios en occitan : Radio País, Radio Occitània, ..

Ua television sus internet : Octele.com dab emissions en dirècte, dessenhns animats, reportatges, ... exclusivament en occitan.

Lo Jornalet : jornau d'informacions.

Pendants 27 ans, lo setmanèr « la Setmana », los mensuaus « Papagai », « Plumalhon »... parucion qui an desapareishut après l'abandon financèr de la region dab per organe de gestion l'OPLO).
Contà'm : associacion de doblatge audiovisuau. Au lor actiu : Heidi, l'ours Paddington, Monsieur bout de bois, Gruffalo, l'âne Trotro, Mini-loup, Ernest et Celestine, le hussard sur le toit...

Edicion, romans, dictionaris, bendas dessenhadas, libes entaus mainats : CAPÒC, Per noste.

Los grops de musica : Nadau, la Talvèra, Alidé Sans, Goulamas'k...

C) eviniments

Los carnavals biarnés : Pau e Nai qui amassan milèrs de personas ad arron la lenga e la tradicion.
La Passem : corruda de relais qui viscó la soa purmèra edicions en 2018. 400 km corruts, dias e nueits pendent ua dimenjada. 45000 € amassats entà finançar projèctes ad arron la lenga occitana.
Hestiv'òc, hestau de las culturas deu sud e en particular la d'Occitània.

D) un vam popular

Un sondadge pareishut lo 14 de junh de 2015 que revela que sèt personas interrogadas tà dètz que son favorablas a ua reconeishença oficiau de la lenga.

A l'échelle des Pyrénées-Atlantiques, en 2018, 14 % des habitants déclarent parler le béarnais sans difficulté ou suffisamment pour tenir une conversation simple, contre 12% en 2008. ⁽⁶⁾

II) Lo mesprèsde l'Estat francés e de las institucions deu territòri / *le mépris de l'état français et des institutions territoriales*

Dab l'ordonància de Villers-Cotterêts de 1539 de François Ièr, lo francés que vad lenga oficiau. Que consecra la soa exclusivitat dens lo reiaume.

La Republica n'ei pas de sobra dab lo rapòrt de l'abat Grégoire pertocant « la necessitat e los mejans d'aneantir los patoès e d'universalizar l'usatge de la lenga francesa ».

En març de 2018, au som de la francofonia, Emmanuel Macron que'u tornè aumenatge. Que's vantè de que la França ei « lo sol país qui non viu pas sonque'n francés ».

Pendent la soa campanha electorau, que responèva a las associacions occitanistas : « L'arrespècte e la valorizacion de la soa pròpia diversitat linguistica que permeteràn a la França suu plan internacionau de mièlher har arrespectar la deu monde e atau que contribuiràn au son retreniment internacionau ».

A maugrat las bèras paraulas pertocant l'arrespècte de las lengas ditas regionaus, desempuish hèra de temps l'Estat francés e las institucions territoriaus que hèn pròva de condescendència o au mièlher de desinterèst e au sordeish de mesprés o d'ataca de cap tà la lenga nosta.

Nada politica ambiciosa per la promocion deu multilinguisme n'estó pas jamei estada engatjada, autant au nivèu de l'Estat com a un nivèu mei locau. Lo darrèr estudi seriós de las lengas ditas regionaus que data de 1999.

La nosta lenga que hè paur, permor qu'ei vectora de mobilizacion deu pòple occitan entaus sons drets politics.

Los darrèrs exemples en data que ns'aconortan dens las nostas conviccions : que calerà lutar e installar un rapòrt de hòrça dab l'Estat francés entà que los nostes drets sian arrespectats.

Lo 5 d'abriu passat, la ministra Jacqueline Gourault, ministra de las Relacions dab las collectivitats territoriaus, davant los senators que desclarava :

«L'ensenhament immersiu qu'ei possible dens las escòlas privadas, com las Diwan, mes non pas dens las escòlas publicas, permor ne'u podem pas impausar aus parents », qu'ei permor d'aquò que *"un enseignement immersiu a l'escòla publica ei anticonstitucionau"*. L'interès deu mainat estant classat au dusau plan e que vedem ua maishanta fè de la part de la ministra qui ei copa-votz.

Lo cap de lista LREM tà las eleccions europeanas, Nathalie Loiseau que desclarava fin de 2007 :

«dens la constitution, que i a : lo francés qu'ei la lenga de la Republica (...) **la ratificacion de la carta de las lengas minoritàrias n'ei pas dens lo programe d'Emmanuel Macron** e aquò non hè pas partida de las aspiracions hòrtas exprimidas. N'ei pas ua prioritat...

(...) que i a enjòcs qui uei lo dia e'ns deven esvitar de'ns dividir, qui'ns deven incitar a unir-se. **Quan èm de cap tà un cambiament climatic, quan èm de cap tà la regulacion de la mondializacion, quan èm de cap tà la luta contra lo terrorisme, que'ns concentram sus çò qui ei important taus nostes concitadans, ne ns'esbarrisclam pas.**

Qu'ei important qui's posquian exprimir (las lengas minoritàrias)... en França que i a un cèrt nombre de parat d'ac har, d'escòlas, mes d'aquíu a díser qu'ei lo combat qui va estar portat au nivèu d'Euròpa, la responsa qu'ei non. »

Declaracion aflitiva qui ne dit hèra de la posicion gouvernementau. Dauna Loiseau n'a pas, probable, prés coneishenças deu sondatge mentavut per abans.

La refòrma Blanker que demostra un còp mei lo mesprètz deu govern francés per la lenga nosta :

- Que preved ua reduccion brutau deus mejans d'ensensar dab com consequéncia directa la barradura deus cors d'occitan en 22 licèus.
- Que concedeish un coeficient derisòri a l'opcion occitan au bac. De 3,5 a 1% de la nòta finau per l'opcion facultativa e de 7 a 11 segon l'encaminament a 6% de la nòta finau.
- Que hè concurenciar l'occitan dab las autas lengas estrangèras
- Qu'anuncia que non serà pas possible d'auherir pertot ensenhaments d'especialitat (occitan)

Quinas seràn las conequências per un gojat(a) qui aja començat ua opcion e non poderé pas perseguir dab la baisha de la dotacions oràrias ?

Abséncia d'ua politica ambiciosa :

On e n'ei « Iniciativa » l'esquema d'amainatjament linguistic deu departament deus Pirenèus Atlantics deu 23 de junh de 2005 ????

Lo conselh departementau que s'engatjava a apitar ua politica publica partenariou en favor de la lenga bearnésa/gascona/occitana, a concéber e realizar ua campanha de sensibilizacion, a organizar

l'elaboracion d'ua estrategia de desenvolopament e d'estructuracion de l'ensenhament primari e la continuitat en l'ensenhament segondari, a organizar camapanhas de sensibilizacion e de promocion, a ahortir la socializacion de la lenga en n'estructurar la difusida per la radio e la television, a favorizar lo desenvolopament e la signalizacion de l'afichatge bilingue, a favorizar l'utilizacion de la lenga peus servicis au public ..

Que'n demoram tot empensats en estar de cap a tan d'engatjaments non arrespectat !!

Article 2 de la constitution :

L'article 2 de la constitution qui afirma que lo frencés ei la lenga de la republica, qu'encadenassa tota verdadera evolucion deus drets de la nosta lenga.

Que consacra lo francés com sola lenga de l'exagòne.

Aquera constitution que relega a las lengas qualificadas de regionaus tau 75au article e que las catalògas com patrimòni chò qui non las balha nad dret e que las folcloriza.

En escòne's darrèr l'article constitutionau, l'estat francés qu'arrefusa de ratificar la carta europenca de las lengas regionaus o minoritàrias de 1992, atau qu'evita d'encombrà's de la question de la diversitat linguistica.

Aquera ratificacion que l'engatjaré a assegurar l'ensenhament de l'occitan a tots los nivèus d'estudi, a prèner decisions tà l'educacion deus adultes (art 8) a l'emplec per las collectivats locaus de la lenga en las lors amassadas, a l'emplec de fòrmas correctas de la toponimia (panèus rotèrs) (art 10-2-g), a l'utilizacion de la lenga en mestior de justici (art 9) au sostien financèr taus mèdias en lenga regionau e a assegurar la creacion per lo mensh d'ua estacion de radio e d'ua cadena de television en occitan (art11)

Mes l'estat francés qu'estima que sola la lenga francesa ei digna d'interes ; egalitat òc mes pas per tots-tas

L'apelacion « patués » e la reivindiacion francesa de la toponimia.

Segon lo Larousse : « lo patuès qu'ei un sistèmi linguistic essenciaument orau, utilizat sus ua aire redusida e per ua comaunautat determinada (generaument rurau) e percebut peus utilizators com inferiora a la lenga oficiau. »

Nomentar per patués la lenga nosta qu'a per objectiu de desvalorizar l'occitan e de har vergonhós(as) los qui l'utilizan

Qu'ei enqüèra l'illustracion deu complexe de superioritat qui muishan los defensors deu monolingüisme francés.

Entà esfaçar mièlher enqüèra la memòria occitana, los noms de vilas, arruas, que son estats francizats e que s'afichan, a quauquas excepcions prés, sonque en francés.

Lo francés que ns'ei impauzat dinc a la mort : nat har-saber de decés non pòt paréisher publicament sonque en la lenga occitana.

En heurèr de 2016, lo conselh departementau, presidat per Mossur Lasserre deu Modem que votè un budgècte desfavorable a la transmission de l'occitan entà n'estimar mei lo costat folclorizant o hestiu. Baisha per la calandretas de 21000 €, peu CAP'òc de 25000 € per ÒcBi de 1400 €, peu collectiu Ça'i de 25000 €, per l'InÒc de 6000 €

Los sitis, magazines, sinhaletica deu conselh departementau com de la majoritat de las mairias qu'utilizan l'occitan de faïçon anecdotica e lhèu briga.

L'UNESCO que déclarè 2019 « annada internationau de las langas autoctònas ».

Mes l'estat francés n'aficha pas nada volontat de desvelopar l'usatge de l'occitan au contre que deisha tribalhar lo temps e qu'espera que la lenga nosta e va estupà's tota sola.

Mes qu'ei shens comptar sus la volotat deus Occitan(a)s tà bate's.

III) La campanha e çò qui vam perpausar

Qu'envièm un corrièr taus actors(oras) de la nosta lenga entaus invitar a arrejúnher la campanha « Òc pertot » e a partatjar la lor vision e experiéncia ...

Qu'interroguèm per escrit elejuts(udas) entà que's posicionèssen de faïçon clara e publica. Aqueste corrièr n'estó pas enviat, qu'ei evident, taus partits xenofòbes e racistas.

Lo 20 d'abriu de 2019, que marcarà la vertadera partença de la campanha dab un aplec a comptar de tres òras deu vrespe, plaça Clemenceau a Pau, qu'esperam un maximum de monde que sian presents entà afirmar clar e haut l'estacament a la lenga e la volontat de bate's tad era.

Qu'invitam a l'amassada qui seguira l'aplec actor-oras e amorós(as) de la nosta lenga. Aquera amassada qu'a com ambicion de bastir amassa un hòrt moviment de lutas e de reivindicacion per l'occitan, d'envisatjar un calendari d'accions.

De mei que prepausaram ua peticion sus change.org e sus papèr

Qu'envisatjam un aplec mensual.

Qu'avem produisit e que produisaram materiau d'informacion : afichas, pega-solets, liberets ...

IV) Las revendicacions nostas

Oficialitat de l'occitan, puishque l'arreconeishença non rapòrta pas arren, atau com la soa preséncia en l'administracion.

Hicar los mejans necessaris tà l'arrespect deu noste dret de poder exprimi's e estar comprés en occitan en totas las administracions.

Ensenhament de la nosta lenga en tots los cursus publics e privats.

Que tots los establiments escolaris prepauzen cors en occitan per l'ensenhament immersiu.

Ensenhament de la nosta istòria en tots los cursus publics e privats.

Que l'istòria ensenhada non sia pas shens que la de París mes la deu territòri occitan.

L'expression sancera de la lenga nosta peus arts, la cultura e los medias, etc.

Preséncia de quotats de musica occitana difusidas sus las ondas de las radios presentas en Occitania, difusion d'emissions consequentas en occitan sus las radios publicas presentas en Occitania.

Creacion d'ua television publica en occitan sus la TNT e proposicion d'un canau tà [Octele.com](https://www.octele.com), preséncia de quotats d'articles en lenga occitana per la premsa locau.

Senhalizacion de las vilas e vilatges, de totas las arruas, carrèras, rotas e auto-rotas en occitan.

Abrogacion de l'article 2 de la constitution qui plaça lo francés com « la lenga de la republica » au singular.

Ratificacion de la carta europenca de las lengas regionaus o minoritàrias entà perméter a l'occitan com a las autas lengas minorizadas d'existir de faïçon plea e legau.

honts

1) https://www.francetvinfo.fr/societe/combien-de-francais-parlent-vraiment-une-langue-regionale_952677.html

2) <http://www.culture.gouv.fr/Espace-documentation/Rapports/Redefinir-une-politique-publique-en-faveur-des-langues-regionales-et-de-la-pluralite-linguistique-interne>

3) <http://calandreta.org/fr/>

4) <http://www.ac-bordeaux.fr/cid103850/enseignement-bilingue-francais-occitan-l-etat-s-engage.html>

5) https://www.francetvinfo.fr/societe/combien-de-francais-parlent-vraiment-une-langue-regionale_952677.html

6) <https://www.pau.fr/article/le-quartier-du-hedas-devient-la-cite-de-la-culture-bearnaise>